

LA TOMASA

SETMANARI CATALA

10 CENTIMS lo número

Viure ben lluny de ciutat
dihentse amors á cau d' orella,
lo mateix qu' eixa parella,
es la gran felicitat.

De dijous á dijous

Dos desafios (?) y uns terrenos á bon preu

MIRA, Tomasa, jo, fixantme en lo posat de man-sa ovella y rostre desco'orit del *xuflero* Paco *Mongetas*, sempre hauria dit que tenia la sang de xufias; pero després d' haverme enterat de que va plantar cara á un diputat *lleig* de nom y tal vegada de fets, fins al extrém d' anar al camp del honor ab la pistola carregada hasta la boca, hi adquirit lo convenciment de que 'l *xuflero* del carrer de Lauria, posseheix per sang, un compost de bitxos, pebre negre, salsumant y matzinas.

—¿Per haver anat al camp del honor, ha de tenir una sang tan rabiosa?

—Deu me regard de dirli ni sisquera «cul d' olla» qu' es la ofensa mes ignocenta, al *xuflero* en quèstió. ¿Creus tu que pot jugarshi impunement ab un home qu' olvidant qu' es propietari d' una gran casa y d' una *horxateria de noticias frescas*, aixecadas á copia de *perretes*, te prou pit pera presentar lo seu *idem* á l' arma del seu contrincant? ¿Te sembla si es cosa de riure 'l que un home que compta ab una familia carinyosa y es à rodejat ee comoditats, se jugui la vida, que no mes en tenim una, per un *quitame allá esas pajas*, com un pinxo qualsevulga, que sols viu de la trampa? ¡Ah filleta; 'ls homes que tenen vergonya, pundonor y l' animeta en lo seu armari, com en Paco *Mongetas*, son uns valents, tant aquí com à la terra de las xufias!

—Bueno, *Pierrot*; ja sabs que jo dels valents m' en hi rigut sempre, y m' en rich mes encare desde aquell dia que 'm vas portar á veure aquell saynete tan graciós que 's titula «Los valientes.» Per mi 'ls valents son los que saben dissimular la por; perque quan dos homes van á barallarse, la por va á mitjas.

—Tingas en compte, Tomasa, que 'ls diputats no son homes; tenen diterent carnadura que nosaltres, y gosan d' una inmunitat, que per nosaltres voldriam. Per lo tant, quan de diputats parlis, no 'ls comparis ab los sers vulgars de la especie humana. Quan un diputat se baralla, es perque es valent, sobre tot, si com t' hi dit avants, posseheix alguna finca.

—Pero ¿qué van fer aquets senyors per demostrar la seva valentia?

—En primer lloch van nombrar padrins.

—També 'ls has nombrat tu cada vegada que Deu nos ha concedit una criatura, y no ets cap *Cid* ni molt menos.

—En segon lloch, elegiren arma.

—¿Potser van buscarla que fes figa!

—En tercer lloch, van senyalar la distancia,

—Mitj kilómetro, al menos.

—Segons noticias va ser un kilómetro llarch.

—Si van elegir lo canó, no es distancia exagerada.

—Tinch' entés qu' elegiren la pistola. Y en quart lloch ¡pum!... van sonar dos tiros, y las balas, que 's creu eran de suro, van allargar dos metros y mitj. No va haverhi derramament de sang, pero l' honor va quedar, pur, net, sense la taca mes petita.

—¿Y qué?

—Que 'ls dos diputats, van probar que tenian sang freda.

—O glassada... de por

—Y van demostrar també que volian acabar ab la mala costum de donar ganancia als fondistas, com succeheix ab molts desafios qu' acaban ab un *dinar de duro*.

—Mira, noy; aquets desafios que s' anuncian á só de bombo y platerets, s' han de pendre á broma. 'Ls que fan posar la pell de gallina, son los que sense pregonarlos y sense necessitat de padrins se portan á efecte. Un insult... una bofetada... dos homes que brincan ab una fulla d' acer à la má... y luego, la sang que brolla d' una ferida... ¡Aquets son los desafios temibles! Pero 'is altres... fan esqueixar de riure, per diputats y per *xufleros* que sigan, 'ls que hi intervingan. Ja t' asseguro jo, amich *Pierrot*, que casi tots los valents que van á cambiar una bala ab lo seu contrari, á una distancia mes ó menos *honesto*, se 'ls arronsaria 'l llombrigo, si 'ls deyas; Jo sols accepto un desafio qu' es lo següent: Nos presentarán dos copas, enterament iguals, sent també igual lo color del líquit que contingan, pero una portará diluit un veneno, y será inofensiu 'l contingut de l' altra. Cada qual agafará una copa, beurem d' un trago lo que continga... y al que tinga la desgracia d' agafar la copa de la mort, la del veneno, ¡que l' enterin! ¡Desafios en aquestas condicions, que poquets los acceptarian!

—¿Qui sab? Potser al *chirigotero* de «La Publicidad», li hauria fet gracia un desafio així, y hauria recullit lo guant del director de «Las Noticias»

—¡Ca, barret! Aqueix *Triquitraque* ab asperons, sols l' hauria acceptat si las copas haguessin sigut d' *Anis del Mono*, y millor encare si 'l desafio hagués consistit en veure qui primer *despatxava* una racció de tripas á la catalana á casa en Pere Romeu. Y al cap de vall, hauria fet bé, perque si 'l director efectiu del periódich va escorre 'l bulto, ell, com á director accidental, tonto hauria sigut de deixar que li busquessin á n' ell. D' un *chirigotero* ben conservat, n' hi ha per molts anys! ¡Y en conservarse está el *butilis*!

—Jo sols li trobo una disculpa á n' aquex fabricant de *chirigotas*, y es que tenia d' havérselas ab un *guerrero*, que com á tal, á la fotsa ha de ser home d' *armas tomar*, y aixó, francament, fá un xich de basarda.

—Siga com vulga; es preferible, negarse á rompres lo baptisme, com ha fet lo chirigotero, qu' anar á *tirar als coloms*, com han fet los altres. ¿Qué podrán dir, que no es valent? Al menos haurá tingut la franquesa de no ocultarho,

—Parlant d' un' altra cosa, Tomasa. ¿Qué dirias si jo, d' un' uns terrenos que no valguessin mes enllá de sis pessetas lo palm en pagués disset pessetas?

—¡Que t' havias begut l' enteniment!

—T' equivocas. L' enteniment y tot lo que hi hagi per beure m' hauria begut, si 'ls terrenos los pagués ab diners de la meva butxaca, pero si 'ls abonava ab quartos de las arcas comunals ¿fora també ximple?

—Eu aquet cas tant podrias ser un beneyt com un murri de set solas.

—A disset pessetas lo palm se proposa pagar lo nostre Ajuntament, uns terrenos del mercat de Jerusalém,

pero fès lo favor d' esmenar lo segon de tos calificatius' pèrque sentiria en l' ànima, que 'l Pagés, qu' es qui primer va remenar aquet negoci, se pogués ofendre; puig estich per altra part convensut, de que si ell volia explicarte com han anat las cosas, haurias de confessar qu' adquirint dits terrenos á tal preu, l' Ajuntament fa un negoci rodó.

—Hi sentit dir, no obstant, qu' un grupo de regidors, ab la ajuda d' un tal Mans, qu' es un petit Ciceró del Consistori, tractan de lograr que 's declari la nulitat de l' acort de l' avants dita adquisició.

—Mira, noya, no n' espero res de bó, perque aquets assumptos del Municipi, ab Mans ó sense, resultan sempre un *joch de mans*. ¡Qui més mira, menos veu!

Pierrot de LA TOMASA.

FÁBULA APOLOGICA

UN PLET

Un parell de gats d' Angola dintre un rebost estigueren y à rodolons, sustragueren tot un formatje de bola.

Com que equitativament no 'l sabrian may partir, resolgueren fer venir á un mico molt competent.

Mico de molta experiencia y que gran fama tenia perque l' animal, sabia tota la jurisprudencia.

—Aqui tens, li digué un gat, al veurés ja devant d' ell, la bola que jo y aquell are mateix hem robat.

Fesne donchs justicia tú, partintla en dos parts iguals y las dos meytats cabals entregant á cadascú.

Aquell mico intel·ligent d' alegria riu y sua, olora y remou la cua molt filosóficament.

—Acudiene á ma experiencia y l' favor tinch de pagar com amich y os vuy mostrar que so mico de conciencia.

Lo formatje partiré y per ferho mes ben fet, à pes de tirabuquet las dos parts igualaré.

Y per no promoure agravis treu lo mico una balansa quan un gat ja ab esperansa comensa à lleparse 'ls llavis.

L' altre gat diu: tu farás justicia al cas que 's presenta Dobra la cua y s' assenta sobre 'ls dos peus del detràs

Valentse d' un ganivet que dintre 'l formatje fica, ne fa dos parts y n' aplica un tros á cada platet.

Mes no estiguent acertat al fé aquella partició, la balansa ab fruició, s' inclina cap un costat

Com que 'n sobrava un bon tros à la part que mes pesava, per igualar ell que clava caixalada á n' al mes gros, mes com va esser l' arrancat doble que la diferencia, al repetir la experiencia doná l' mateix resultat.

Y aixis prenent buscar la igualtat qu' ell exijia, tot lo formatje 's cruspia sens poguerlo nivellar.

—Veig que molt ja t' hi repenjas esclama un gat ab coratje, jo no he robat lo formatje per mirar com tu te 'l menjas,

Y diu lo altre gat mes gros entre enfadat y entristit;

Dónam á mi 'l mes petit, al menos ne tindré un tros, que ja 'm comenso á enfadar. veyent lo qu' está passant; tu pe 'l nostre bé mirant, no fas res mes que menjar. Y 'l jutje diu fent lo bot á n' els pobres litigants: fills meus, la justicia es ans que nosaltres y que tot.

Y altre cop torna á pesar igualant á mossegadas; las balansas ocupadas no paravan d' oscilar y 'l mico molt satisfet de sa honrada professió, va demostrant sa afició à la práctica del dret.

Quan de la balansa 'l piu tantost ja no s' bellugava perque solzament quedava alguna crosta, ell que diu:

Litigants, tinguéu entés que 'ls travalls de curia 's cobran; Aquestos bossins que sobran son pe 'ls gastos del procés.

B. TORROMÉ

Traduït per A. Brasés.

ACTUALITATS

—¿Que li semblan, don Benet las ayguas d'aquet poble? ¿Son fortas, veritat?

—Si, senyora, mes fortas que 'l meu estómach, que me l' han dissolt. ¡Ja ho deya yo, que á mi sols me probava l' aygua de la tont de la Portaferrissal

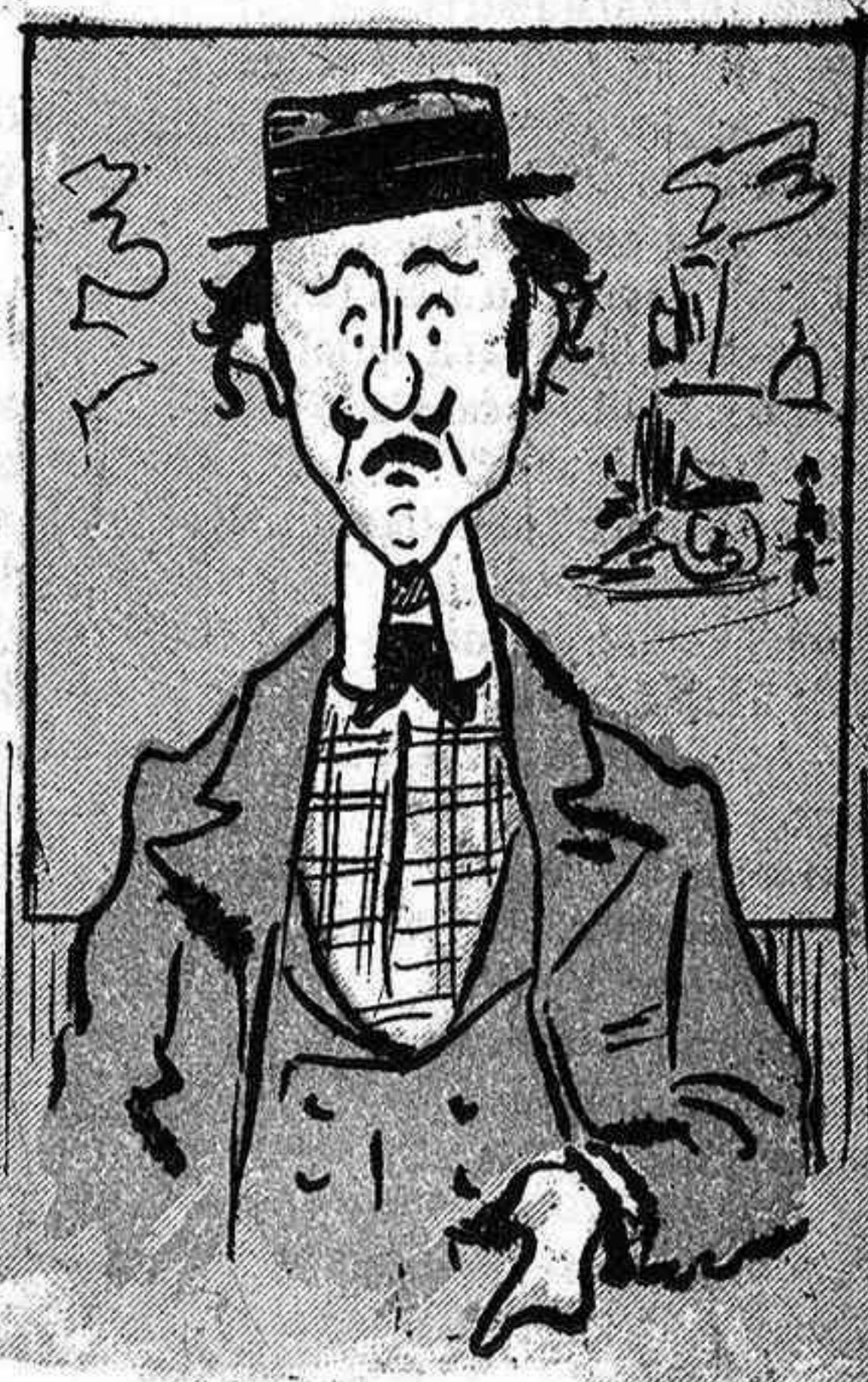

—¿Que tal, com está la Mónica!

—Per ara segueix molt be.

(¡Que veig! ¡Quins granots que té!
¡Aquet cova la bubónica,
¡ujo corrents.) Passihobé.

Una que 'ls ha anat á buscar...

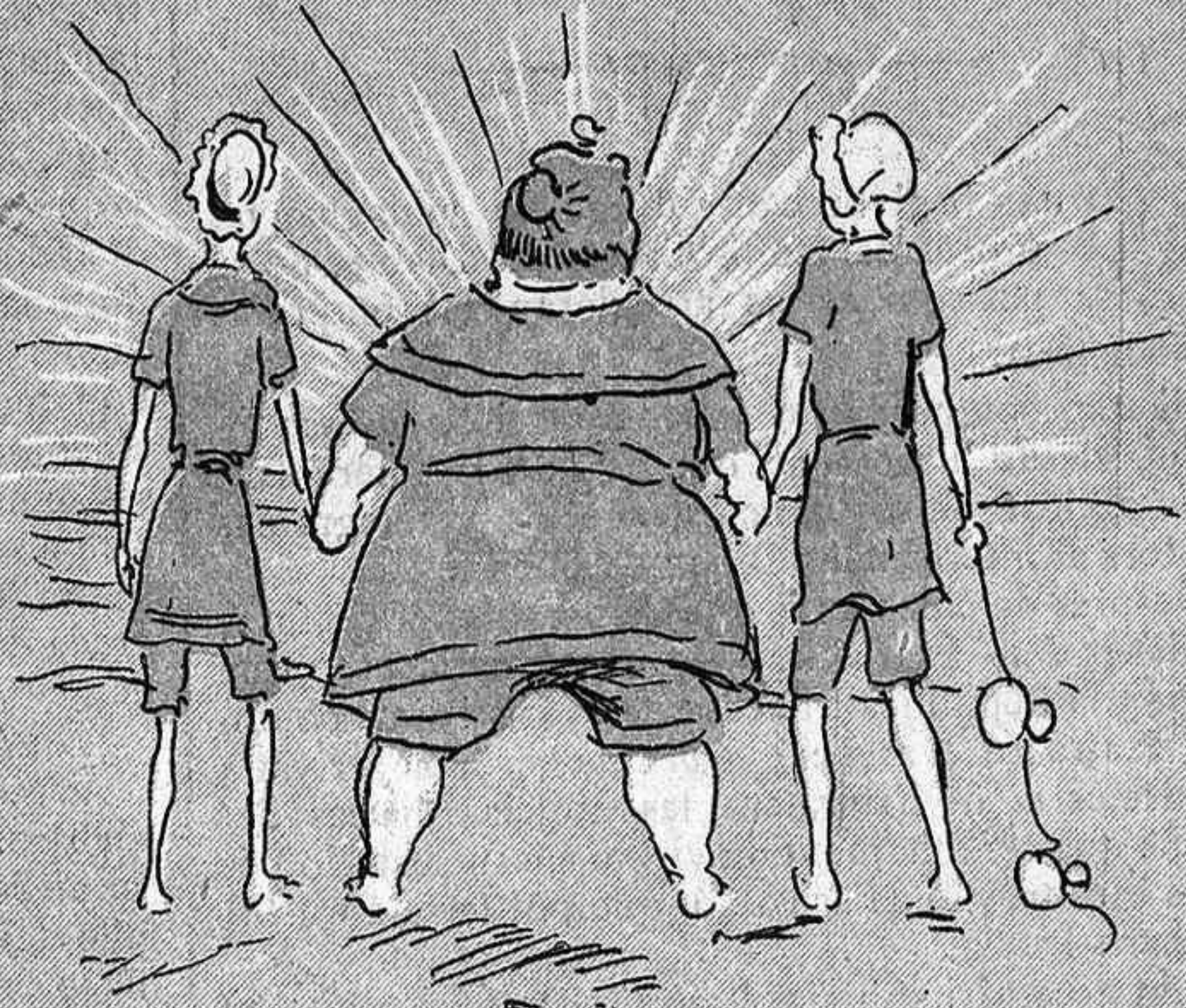

Un qu' anat á deixarlos.

SEMPRE SOLTERAS

Hi pres los banys á desdf,
y en vritat no 'ls necessito...
pero encare cap pollito
m' ha dit: Tu, ¿qué fas aqui?

¡ Per anar als banys s' ho treuhen de la boca; pero
no poden pescar cap llus que vulga casarse.

K. Bernal

Desde l' Alvaro á n' en Nasi
tots li juran gran amor,
mes no n' hi ha cap de valor,
que 's decideixi y s' hi casi.

Dreyfusisme

QUAN bagi arribat á terme lo malaguanyat procés del famós Capitá del Diable, no sé pas com se las arreglarán las empresas periodísticas.

Haurán ben perdut lo inagotable filón de sas tiradas, desde 'l moment que 'ls falti l' interessant tema-obligat de sos articles, sueltos y telegramas traidors al interès del públich de bona fè.

Després de cinch anys que la paraula «Dreyfus», verdader *Inri* fixat al cap-de-munt de la creu que tregina la República francesa, te la tristíssima condició d' atraure l' atenció *urbi et orbe*, han arribat á pendre carta de naturalesa las noticias diarias del infelis que sembla mentida visqui encare baix lo pés de la més tremenda acusació que pot ferse á tot fill de mare-Patria.

Tan necessari s' ha fet l' *affaire* Dreyfus pera tot-hom que llegeixi 'l diari, que 'l noticierisme haurá de inventar temps á venir un' altra isla del Dimoni y algún altre Henry ò Estherazy pera no perdre aqueix *violari* que ha fet treure fabas d' olla fins al més insignificants y estisorayres porta-veus de la opinió pública.

La importancia universalment asombrosa de que han revestit 'ls periódichs de fora Fransa á n' aqueix nou mal crónich que 'n dirèm *dreyfusisme*, revela dugas cosas:

Primera.—Que 'l reporterisme europeu está atravessant un periodo de crisis tal, que si dura massa pot conduhirlo de dret al abisme de sa decadencia, mercé á aqueix mercantilisme monstruós que s' ha apoderat dels que negocián hasta ab lo fatal destí de las nacions.

Segona.—Que 'ls lectors de tot lo mon, dit civilisat, s' preocupan més de las grans crissis polítich-socials de las nacions extranjeras que de las dels seus païssos respectius.

¡Bona está la Societat!

Nosaltres, particularment, tant 'ls de la patria gran, com 'ls de la xica, no podríam pas pendre café a gust cap nit sino 'ns distragués de las caborias que passém, la lectura, entre glop y glop, dels telegramas de Rennes. ¡Vès qui dorm tranquil sense haverse enterat dels incidents d' última hora y de las darreras declaracions dels testimonis que com autómatas d' una misteriosa intriga desfilan per devant d' aquell Tribunal acorralat!

Sant y bó que 'ns dolguém de las vicissituts y mala sort de las altrás nacions, molt més tractantse d' una nació vehina (olvidant antichs agravis); empró, d' aixó á preocuparnos tant y tant lo resultat que puga donar la ignocencia ó la culpabilitat del *gran rador* ó del *gran mártir*, quan prou y massa feyna ttenim á casa voltats d' altra mena de Dreyfus sense processar, hi há tanta diferencia com de la capitulació de Girona á la rendició de Santiago; y tanta distancia com del tractat marroquí de Wad-Rás al yanki de París.

Aqueix dreyfusisme funest ha acabat d' afrancesarnos, com si no 'ns haguessin extranjerat prou enca-

re las corrents modernas que fan anar nostras més íntimas costums á remolch de las francesas, convertintnos en micos de las modas materials y morals de la capital del Progrés, cervell d' un mon que ha perdut l' enteniment á Panamá y 'l buscava á la Guayana, sense que serveixi de barrera 'l Pirineu ab tot y que sembla toca als núvols. Esborrada la frontera d' abdós territoris, lo mateix extranjerisme que 'ns domina ha fet zpropiarnos al cap-de-vall los sentiments dels enemichs de nostres heròichs avis que donaren sa sang pera lliurarse del jou ab que 'ls amenassava l' ambició gabatxa... ¡Ah, si eixíssin de sas tombas 'ls pares dels nostres pares, com maleharian a sos nets pe 'l vil despreci que han fet á las santas tradicions que 'ns llegaren baix promesa sagrada de no profanar sa memoria y de respectar eternament son puríssim patriotisme!

¡Oh tempora!

Avuy simpatisém de tal manera ab 'ls nets dels bárbaros del Bruch que, com si la sort de la Fransa 'ns afectés directament, estém esperant ab ansia lo fallo del procés de *marras*, igual que si d' ell dependís lo pervindre de la *dreyfusada* Iberia.

Totas las classes socials, obsessionadas, s' donan de menos d' amohinarse per la regeneració bescantada, y, descuydant per complert 'ls pochs interessos que 'ns restan del Estret á Cap de Creus y del Cap de Gata á Finisterre, vetllan per la rehabilitació d' una societat extranjera que no romía rés més que 'l nostre desmembrament afalagantnos en profit de sa grandesa, ara que son prestigi trontolla més que may.

Tant es aixís que desde l' ataconador d' escaleta al tallador de cupons están encastellats en la fortalesa de sas conviccions á favor ó contra d' en Dreyfus, ni més ni menos que si residíssim en qualsevol carré Chabrol de nostra ciutat, convertida avuy en una especie d' arrabal de París, desde la revisió del celeberrim procés, que ha conseguit fins ofegar l' interès del de Montjuich que ja no se 'n parla, perque prou feyna tenim ab aquell interinament.

¡Ridícul dreyfusisme que logra emocionarnos pe 'ls infortunis dels altres, sense apiadarnos de nostras propias miserias!

¡Cínich fet que 'ns agermana ab un país que mentres camina al devant de tot del Avens, se 'l menja la gangrena de las més baixas passions!

No manca sino que 'l senzill nom del ex-capitá, verdader cap de turch d' un Estat en descomposició, simbolisi lo que en l' idioma inglés significan las dos paraulas *drey* y *fus*, ajuntadas.

Un *drey-fus*, segons 'ls inglesos, vol dir lo que dū trassas d' acabar per ser l' escandalòs dreyfusisme:

Un tres péus.

PEPET DE LA CAMBRA

EPIGRAMA

—¿Sembla que 't proba lo teatre?—
—No 'm puch queixá: hi menjarè.—
—¡Trunfas! ¡Pebrots! Si, aquets quatre qu' han tirat del galliné.—

D. C.

DESAFIOS DE COMEDIA

Son dos que 's fan ombra—tots dos diputats
L' un es á la torre—per mor del Jutjat,
l' altre 's dona pisto—per San Sebastian.
Els seus dos periódichs—en negre y en blanch,
diuben cosas lleijas—insults denigrants,
d' aquells que si 's rentan—'s rentan ab sanch.

Quan surt del xiquero—l' auCELL engabiat,
escriu una epistola—terrible, insultant,
qu' arronsa 'l llombrigo—á propis y estranys.
Al llegirla l' altre—á Sant Sebastia,
quan veu l' exabrupto—que li han dedicat
redacta un telégrama—concis, terminant,
ahont diu;—ara baixo—llensant trons y llamps.
¡Ningú 's desafihi—jo 'm vull desafiar!
¡Ningú s' hi barreji—ó li tallo 'l cap!—

Y ab l' exprés ó 'l mixto—qu' aixó no se sab
baixa 'n Matasieta—de San Sebastian
mentre Espantaocho—son turiós rival
esmola un xarrasco—de set palms de llarch
y al hort s' ensinestra—en lo tiro al blanch.

El Xirigotero—qu' es mestre passat,
en l' art de l' esgrima—y altrás malas arts,
astut allissona—al seu diputat
els poquíssims ratos—que li deixa 'l mam.

També en Matasieta—no s' está parat
y 'l compinxe Forte,—li enforteix lo bras,
lentli picar pedra—com en millors anys.

Tot just entrà á casa,—sense perdre un quart,
als seus padrins crida—y 'ls hi dona un guant
un guant de pesseta,—¡de municipall!
per tirar-lo al rostre—del seu contrincant.

Quan l' Espantaocho—se veu enguantat,
cull aquella prenda—d' us particular
y als padrins l' entrega—no per batejar,
sinó per entendres—ab los del rival,
y fixar lo dia—las horas y 'ls quarts,
per rentar la ofensa—ab torrents de sang.

Los padrins tots quatre,—tiessos y endolats
l' endemà 's reuneixen—á la Font del Gat
y à n' allí concertan—un duelo sagnant
pera 'l següent dia—y al cantó de mar.

Del lance, las bases—son espatarrants;
¡pistola y mil metros—á novena sanch
qu' es la que 'ls hi toca—pél paper sellat!

Avisan un metje,—fins un manescal,
una llevadora—y dos practicants,
perque en eixos cassos—tan trascendentals
al menys que no 's perdi—pe 'l molt avisar
y després que 'l duelo—deixan ultimat
los padrins desfilan—fins á l' endemà.

¿Qui dorm, qui sossega,—qui troba descans
sentintse en vigílias de ser forada t?...
Aquella nit trista—van passar-la en clar
los dos contendientes—los seus allegats,
los padrins, los metjes,—los dos practicants
y la coneixensa—de las dugas parts.

Per fi vinguè 'l dia—de la mortandat;
quan lo sol s' alsava—pel cantó de mar
va banyar de púrpura—ab son primer raig
las graves siluetas—d' uns quants endolats,
que, dugas pistolas—estavan probant
de 'ls «coloms» al «tiro»—prop de Miramar.

Van péndres las midas—palm ensá ó enllá;
van darse las armas—ja en lo punt de dalt;
va surtí un rellotje—d' una hermillilla y ¡pam!
s' ohí una palmada—y... ¡pums! fulminants
van rompre 'l silenci—de la soletat...

Al fòndres 'l núvol—boirós de fum blau,
¡valor sens exemple!—los dos contrincants
s' estavan tant dretxus,—tan nets y planxats,
com baixant del cotxe—qu' allí 'ls va portar.
—Sent aixis, tornemhi—crida 'l mestre camp
Repeti l' aplauso—nou ¡pum! ressonà
y com l' altra volta—tiessos y arrogants
van quedar ilesos—los Cids de secá.

Llavors, s' interposan—fent pará 'l combat
los padrins, los metjes—y hasta 'ls practicants
—Basta ja senyores—diu l' un d' ells cridant
—Basta ja de inutil—efussió de sanch...
Heu cumplert com buenos—Donéuvos las mans!—

Y las mans se donan—tots emocionats,
Tots son caballeros!—¡Cap à Miramar!
Alli te fi 'l lance—ab xéflis d' à nap.
Fineix la comedia—ab pets de Xampany.
S' acaba 'l saynete—¡Torneunos lo ral!

.....
¿Es que algú 's pensava—que 'l terrible llans
seria de veras—y duria sanch?...

¡Sublim ignocencial—¡Bonhoniisme sant

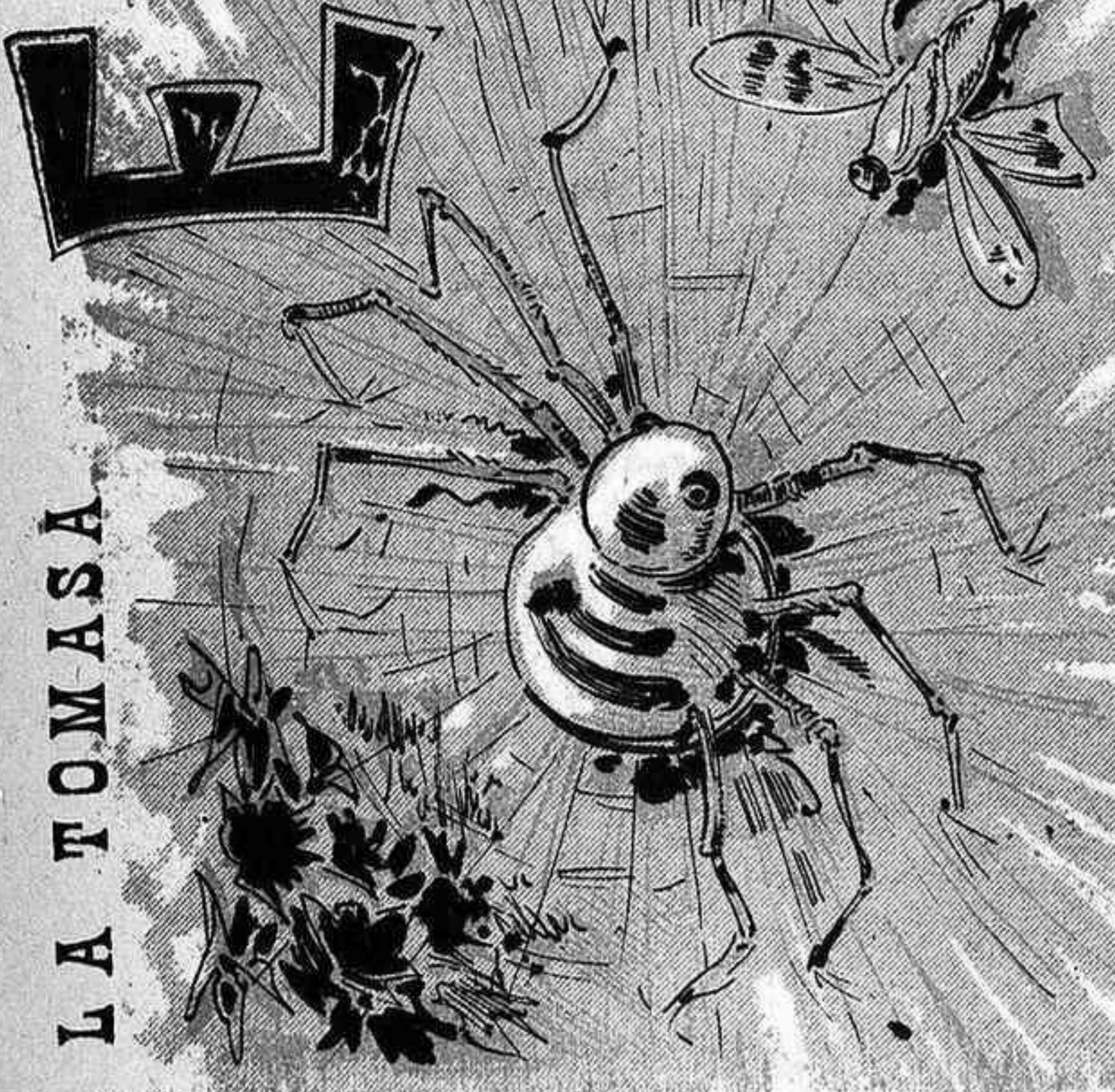
Quan s' está ab un bisbe—tan emparentat,
quan se te un periódich—neo y carca-mal;
quan fa bullir l' olla—la crosta de baix,
com siga que 'l duelo—está tan privat
é incorre 'l duellista—en pecat mortal,
¡vollian que 'l lance—resultès vritat?

Tot ha estat comedia—¡Que 'ns tornin lo ral!

M. RIUSEC.

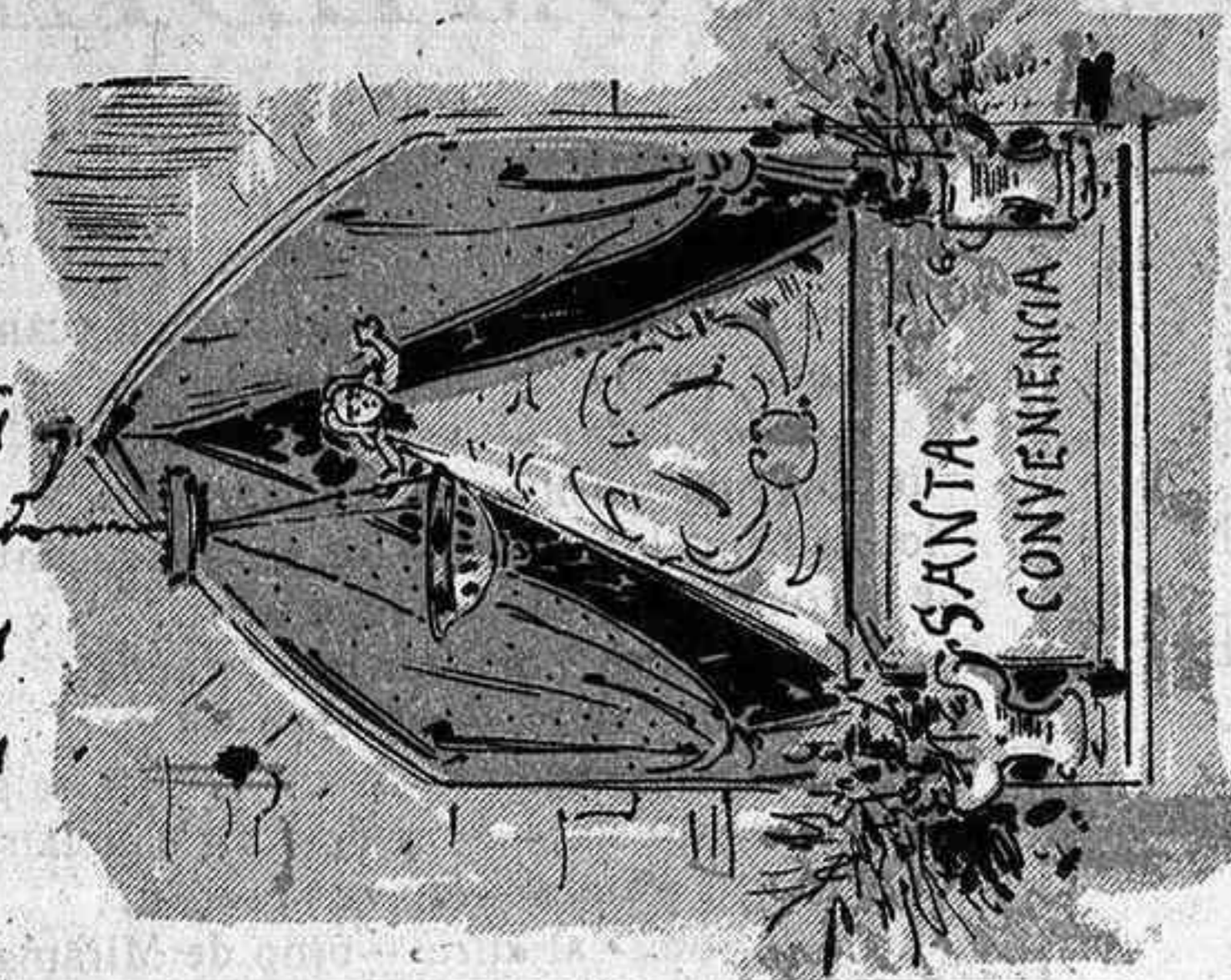
EXPOSICIO HUMOR ISTIGA DELS ANOIGHS GUERRERS

Villanuetes en un clar de lluna.

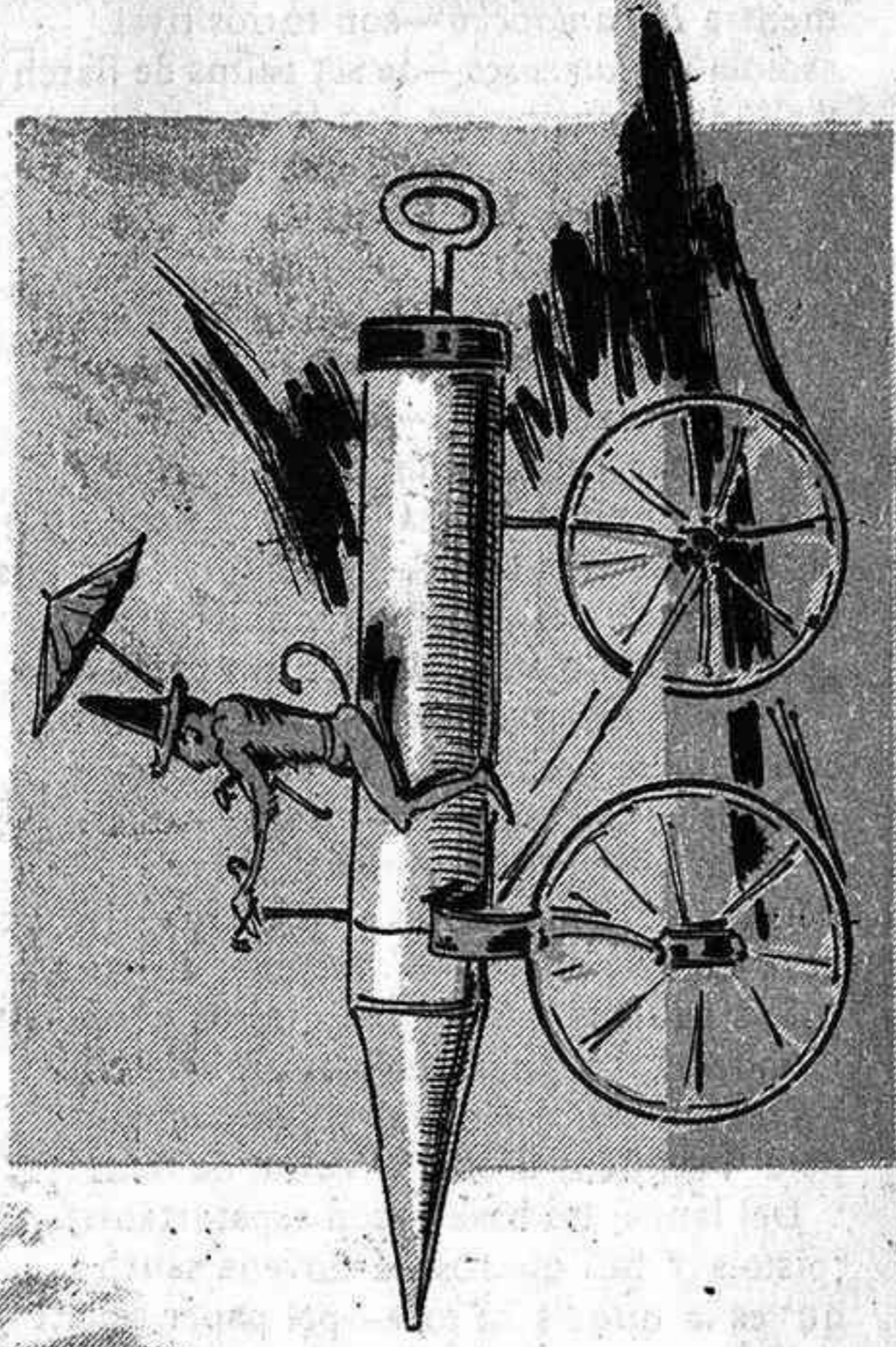
La Cigala y la Formiga.

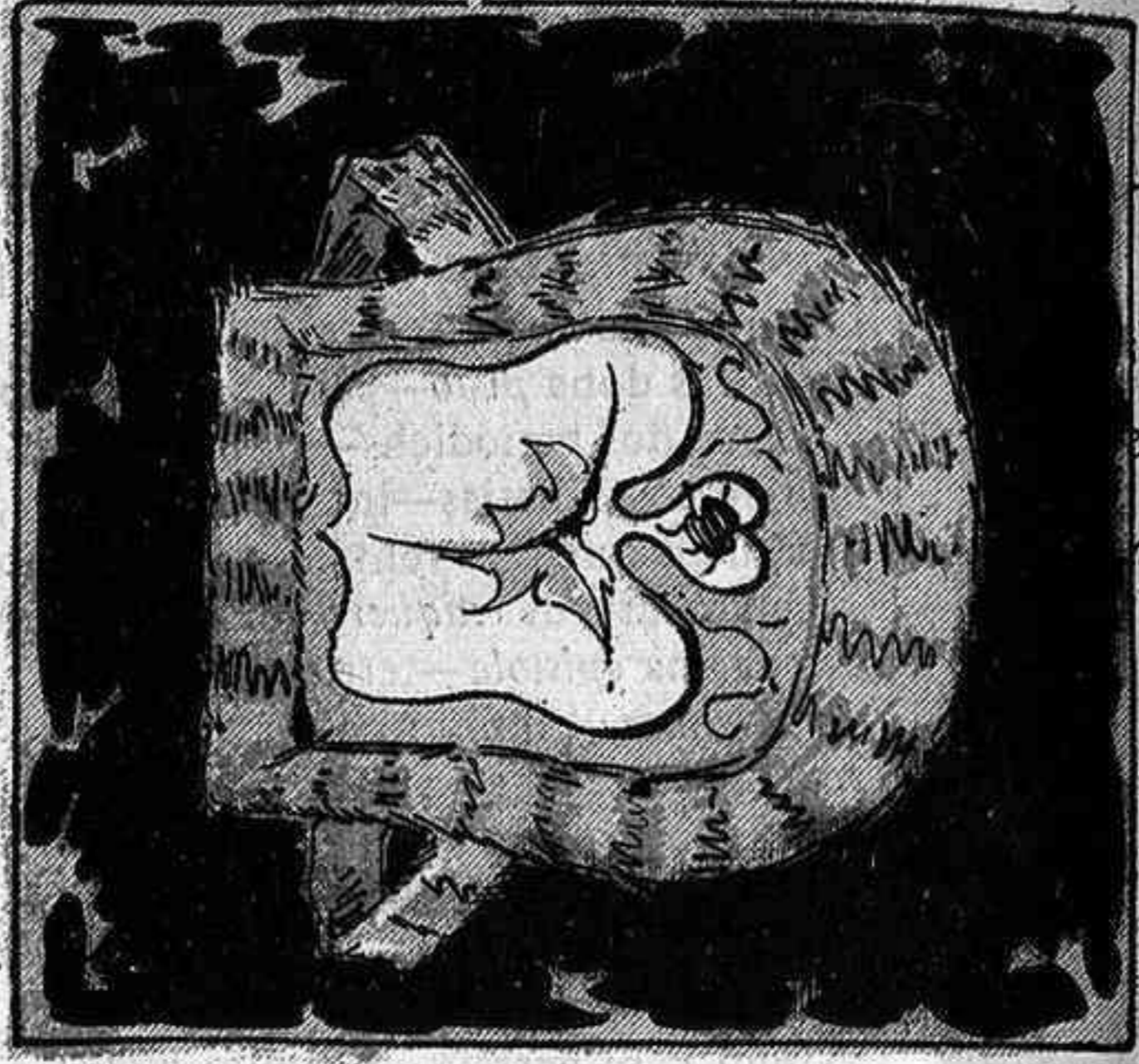
Protectora d' escultors.

Aixerop de baba.

Servey ràpit: dispensari municipal.

¡Que bello punto de vista!
(Música Miss Helyet.)

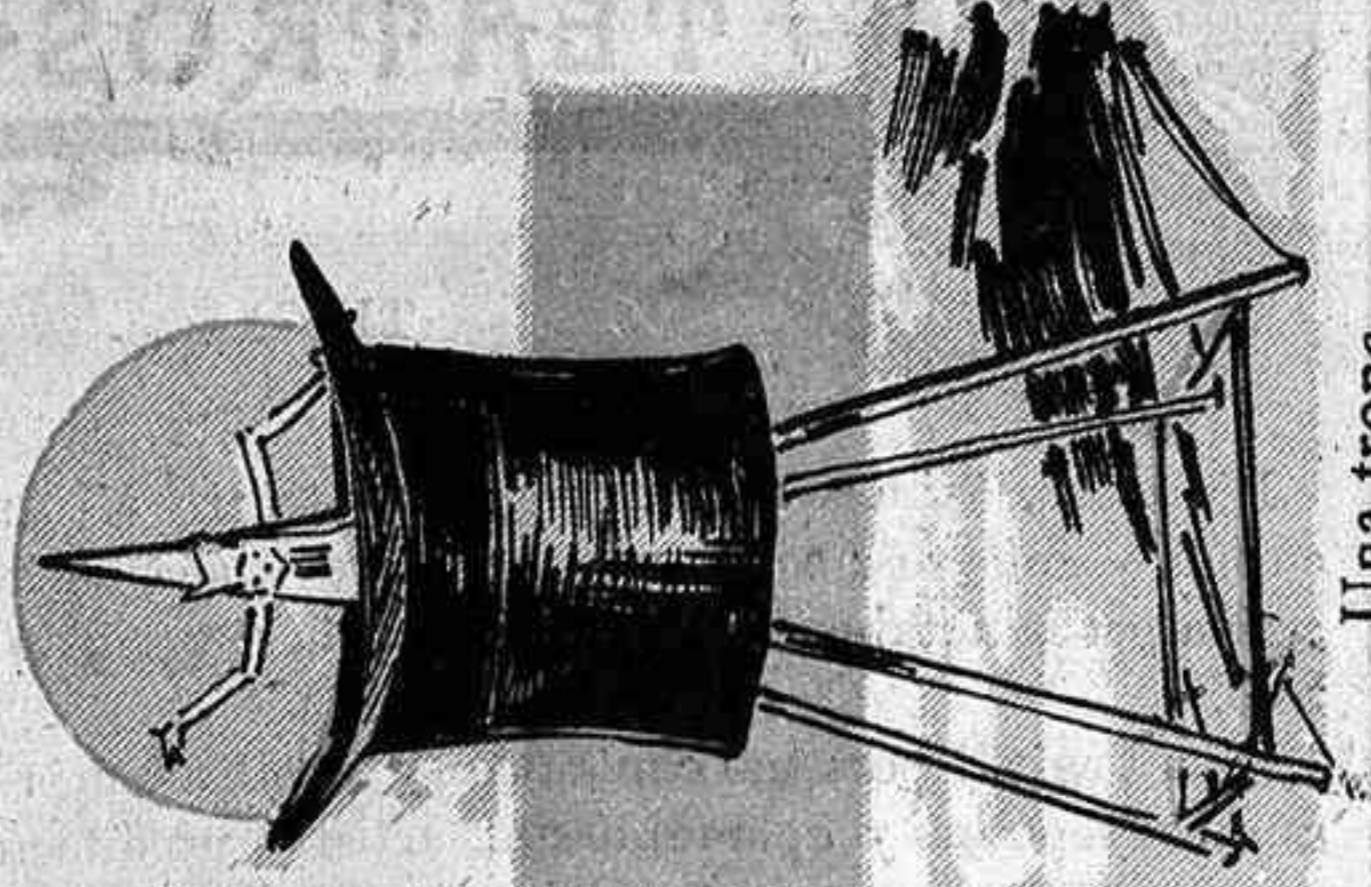
LO LLIMACH
DE
CLEOPATRA

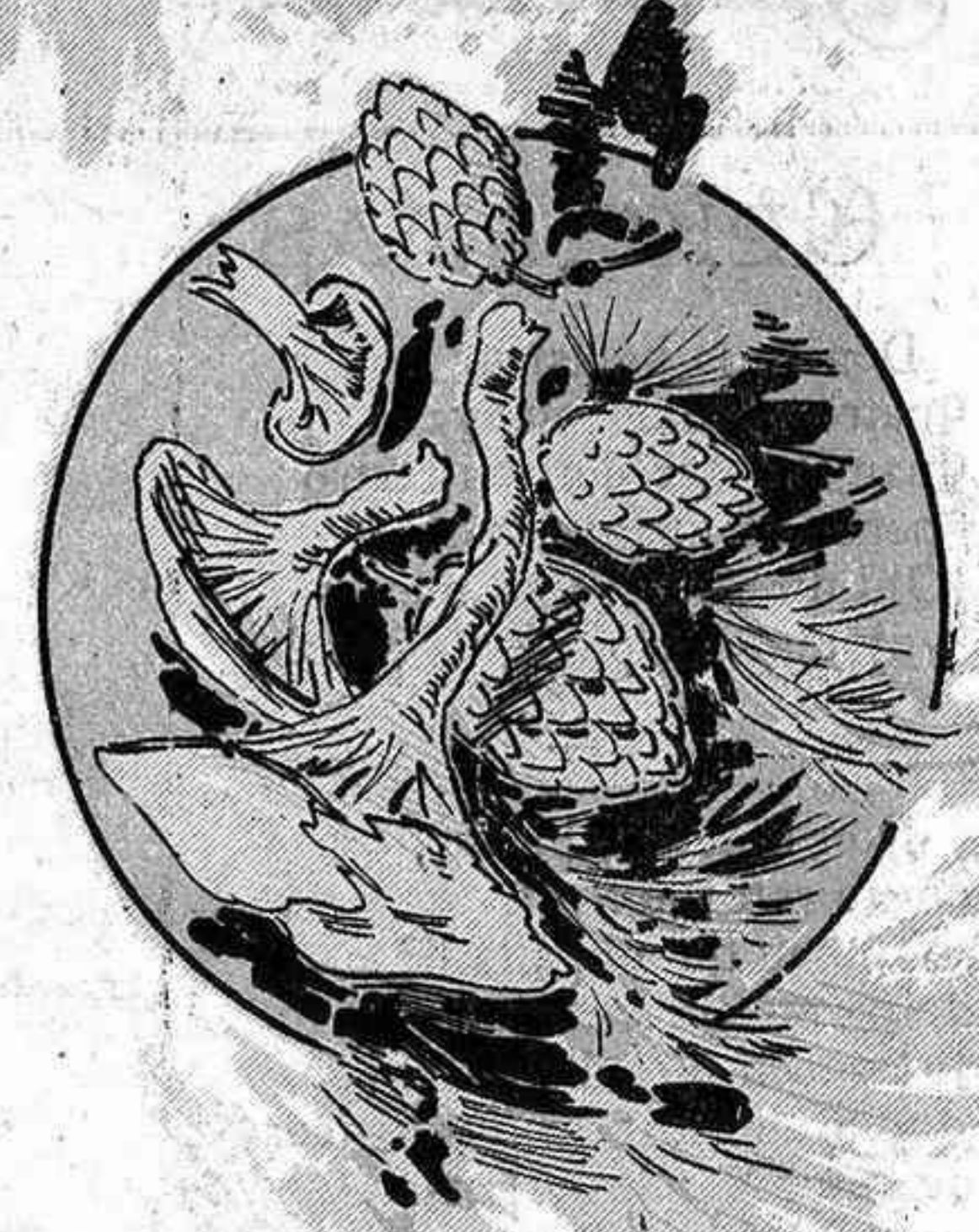
Dins de l' ánfora sagrada
hi ha un llimach plé de pomada.

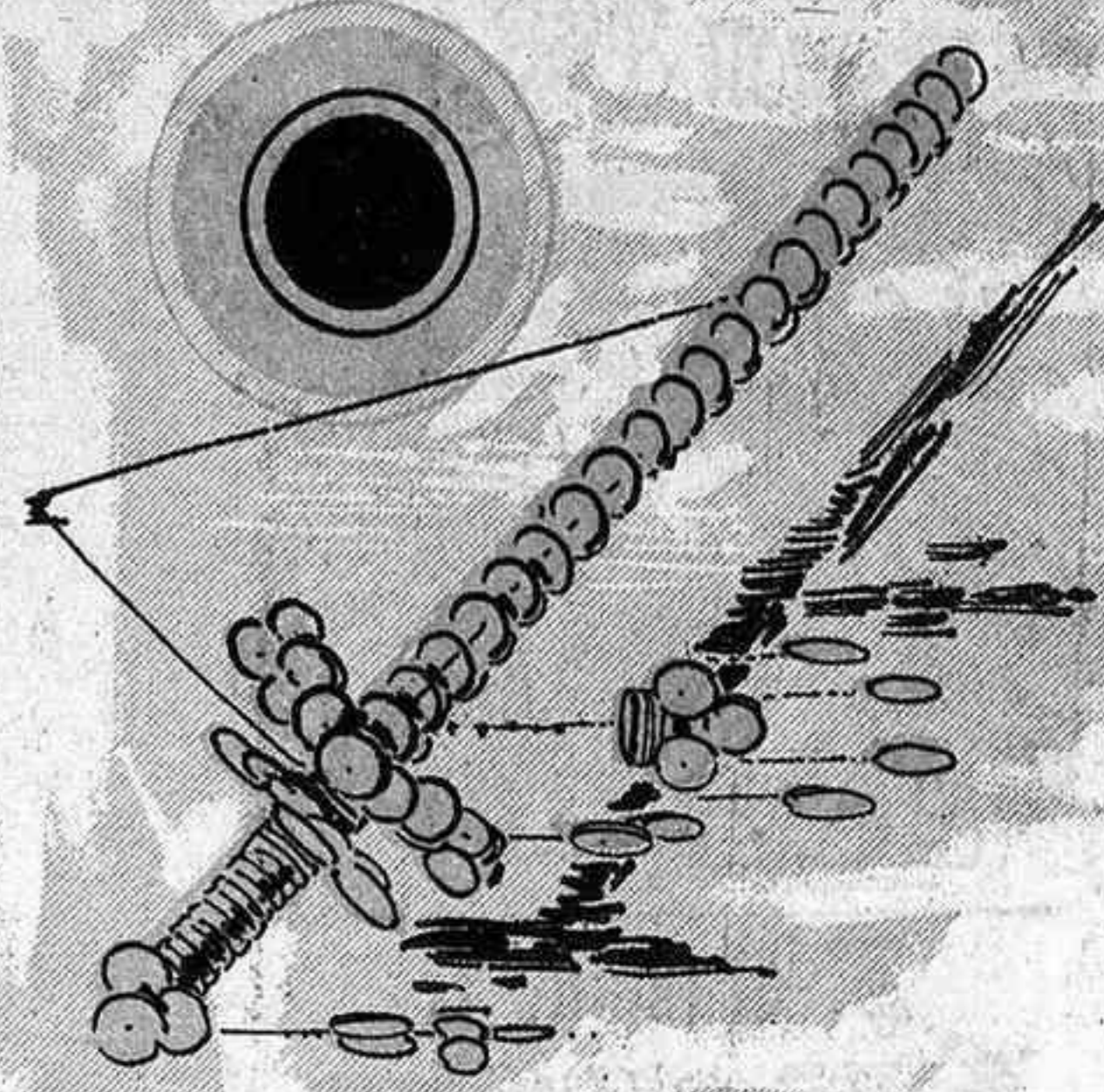
En Silpela y el pescador

Una trona.

Lo que 's mereix en Romero Romesco.

L' espasa enviada per un Primo (cosi)
arriuat de Filipinas, que li convé estar
bé ab la Cort celestial xina. (Nota: es
tota ella de moneda feta allí.)

Litografia Barcelonesa

S. Ramon. 6
BARCELONA

EPÍGRAMAS

Donosa la baylarina
quatre mil rals guanya al mes
quan l' autor del seu teatro
apenas en guanya cent.
¡Qui dirá que valga menos
'vuy día lo cap que 'ls peus!

Don Emeteri, pinfor,
en un retol jo llegí,
¿Y sabeu qu' era á la fi?
de parets embrutador.
Jo coneix més d' un senyor
que pren molt serio y sencer
de autor lo nom y potser.
que si á fondo 'l coneixian,
tan sols lo nom li darían
d' embrutador de paper.

X.

PENSAMENTS

(D. Eugeni Sué)

Pera l' heroisme de las afeccions, cor de mare—
cor de soldat.

Devegadas se necessita més valor pera negarse á
un desafió que pera acceptarlo.

Els bons cors, con més felissos son, més pena 'ls
causa la desgracia dels altres.

Lo dolent y horrorós tenen una fascinació miste—
riosa com lo bó y lo bell.

Hi hán espectacles horribles que son sublimes.

Rés hi há més interessant que la bondat que pateix.

Dissapte próxim se reinaugura aquet teatro ab una es—
cullida y numerosa companyia eqüestre y acrobática, di—
rigida per la notable amassona D.ª Emilia Alegria de Briat—
tore.

Hem llegit lo personal contractat y en ell además de fi—
gurarhi reputats y aplaudidissims artistas predilectes de
nostre públich, com son la célebre familia Briatore, clowns
Pinta y Palisse, hi figuran artistas reputadissims en los
principals circos de Europa y América.

Per lo desitj ab que es esperada la *troupe* Alegria, es de
suposar un brillantíssim resultat.

GRAN-VIA

Ab las funcions del diumenje se despedi la companyia
comich-lirica italiana que dirigida per lo Sr. Gravina ha
esplotat lo género vert francés, ab grata satisfacció del
públich.

La setmana última ha sigut de beneficis y per lo tant
ha tocat la sort á las primeras parts ó sigan la tiple Gisel—
da Morosini, mtre. director de orquesta Sr. Sassone y di—
rector de la companyia Sr. Gravina.

La Srta. Morosini en la seva *serata d' onore* se dongué á
coneixe com heroina de *quadros plástichs* logrant per sas
artísticas combinacions, aplausos y... regalos.

Lo Sr. Sassone ab agrahiment al nostre públich, com—
pongué un himne dedicat á Barcelona, sent molt aplau—
dida la bona intenció, ja que dit himne no es cap obra
mestra. Alguns maliciosos cregueren que no fou com—
post expresament pera Barcelona y que anys atrás ja ho
havia sigut pera altres públichs.

Lo Sr. Gravina en son benefici aixís com també en la
funció de despido se pogué convence de las moltes simpa—
tias que te en nostre públich, tot artista que 's dediqui al
género del pebre vermell ó de la mostassa francesa.

Ara quedará tancat aquet teatro pera alguns dias, men—
tres se prepara un nou espectacle.

JARDI ESPANYOL

Desde dissapte passat alterna ab la companyia lirica que
dirigeix lo Sr. Perez Cabrero, un *Hércules* americá anome—
nat *Al Marx*, que en sos éxercissis demostrá possehir una
extraordinaria forsa sense justificar ser l' atleta sens rival
com anomenan los cartells, puig de més notables n' hem
presenciat en nostres teatros y circos.

Al Marx sigué sumament aplaudit en varis exercissis,
no produhint grata impressió los que resultavan terrori—
fichs.

UN CÓMICH RETIRAT.

MÁXIMAS

—Qui parla molt, molt sovint se mossega la
llenga.

—Deu mes s' estima una bona obra, que una llar—
ga oració.

—La caritat es la clau del cel.

ELS VALENS

Un diputat molt lletjet
y el gran xufiero Monchetas
van matar tres orenetas,
cinch moscas y un pardalet.

— Neula —

Una consulta

MREMPATS col·laboradors,
 que per l' alegre Tomasa
 no descansen un moment,
 produhnt treballs de guassa,
 me trobo ab un compromís
 que m' abat y m' encaparra,
 compromís, qu' ab vostra ploma
 en tots moments ben tallada
 espero dissipareu,
 tornant à mon cor la calma.
 Es lo cas, volguts companys,
 que dos personas honradas,
 fá deu anys van tení un fill
 sá del cós y roig de cara.
 A mi 'm van nòbrar padrí,
 y d' allavors ma butxaca
 está en contínuo torment;
 m' envian lo noy á casa,
 pel meu sant, pel de la dona,
 pel del pare y de la mare,
 lo dia que faig 'ls anys...
 ¡y quan los dona la gana!
 tot per saquejarme un duro
 que casi sempre 'm fa falta.
 Per Pasqua, ja no cal dirho,
 la tradició 'l porta á casa
 per' que li dongui la mona
 y mes de quatre vegadas
 à mi m' ha fet tornar *mico*
 trobar diners per comprarla.
 Y com si aixó no fos prou,
 s' han empenyat los seus pares
 ara que 'l noy ja es grandet
 en saber ma opinió franca
 sobre si convé al fillol,
 tirar per ministre ó frare
 ó tirá un carro ¡que sè
 jo las cosas que 'm demanan!
 Mes breu: que 'ls indiqui 'l modo
 com la ballará mes grassa
 lo seu fill, si ab un ofici,
 un art ó carrera, ¡vaja!
 volen darli ocupació
 productiva y sossegada.
 Y com que jo, francament,
 ignoro lo que 'm demanan,
 perquè á mi tot m' ha sortit
 al revés de 'l que 'm pensava,
 espero 'm contestareu,
 ¡si d' encaminar tractavau
 á un fill vostre, que 'l fariau?
 Doneu vostra opinió franca,
 apoyantla ab fonaments
 que deixin la cosa clara,
 per treurem del compromís
 que m' tortura 'l cor y l' ánima,
 y per dá un consell valió
 á dos personas honradas.

LO PADRÍ DEL SEU FIOI

En lo teatro de Maravillas de Madrit, se cantava fá poch
 dias una sarsueleta titulada «Los presupuestos de Villa-
 pierde» en la que hi ha uns couplets alusius al ministre d'
 Hisenda, 'ls quals logran cada nit los honors de la repe-
 tició.

Com siga que en *Vilaverda* presenciava la representació,
 se substituiren los couplets á ell alusius:

Lo públich va demanar que 's cantessin los de cada nit
 armant un guirigay de mil dimonis, quan l' actor encar-
 gat de cantarlos, va manifestar que no s' atrevia á ferho
 per por de que 'l possessin á la sombra.

En *Vilaverda*; volguentse mostrar despreocupat, va en-
 viar un recado á la Empresa, demanant que 's cantessin
 los couplets en qüestió.

Aixi va efectuar-se, pero 'ls couplets tenian tanta sal y
 pebre, que després del segón, 'l ministre de Hisenda va to-
 car lo dos ab la qua entre camas, ab un acompanyament
 de xiulets que va proporcionarli 'l públich.

No dirá 'l Sr. *Vilaverda*, que son sols los catalans los que
 no 'l voldrian veure ni en pintura.

Las ovacions (?) que li fan los madrilenyos, proban que
 son generals las simpatias que per ell sent lo país.

En un poble de Cáceres hi ha hagut un rebombori per
 haver negat l' autoritat lo permis pera lidiar uns toros.

Lo xivarri va convertir-se en bassa d' oli, quan l' arcalde
 va concedir lo permis.

De segur que 'ls vehins d' aqueix poble, no s' han posat
 cap pedra al fetje en vista dels pressupostos d' en *Vilaverda*.

Hi ha gent, qu' en tenint banyas, ja ho té tot.

Lo doctor Cortezo s' ha dirigit als jefes de presiris, pre-
 sons, quartels y altres establiments ahont se reuneix molta
 gent, á fi de que persegueixin á mort á las ratas, puig sem-
 bla que son las principals propogadoras de la peste bubó-
 nica.

Las ratas sempre han fet mal.

Especialment las ratas de sagristia.

Lo divendres passat va suscitar-se en l' Ajuntament una
 llarga discussió, ab motiu d' haver presentat la Comissió
 d' Hisenda un dictamen proposant la impressió de láminas
 per satisfer lo valor dels terrenos del solar denominat de
 Jerusalem, que 's proposa adquirir lo Municipi, al *escanda-*
los preu de 17 pessetas lo palm quadrat.

Alguns concejals, presentaren una proposició incidental
 interessant que quedi sense efecte l' acort d' adquisició, per
 considerarlo perjudicial als interessos de la Ciutat.

Lo cèlebre *Pagés*, modificant lo ditxo, deya: «Jerusalém'
 Jerusalem, com mes aném mes valém», y 'ls concejals en
 qüestió 's proposan tornar lo ditxo á son primitiu signifi-
 cat; aixó es, que com mes vagi, menos valgui.

Temém, no obstant, que al últim la Pubilla pagarà 'ls
 plats trencats y 'ls terrenos á 17 pessetas.

Un diari local, fa las següents curiosas preguntas:

¿Es cert que existeix un contratista que té de cobrar uns comptes del Ajuntament per unas obras de cert fieltat, fixadas en la cantitat de 6,500 pesetas? ¿Es vritat que 'l bó del contratista per indicació d' un prohóm polítich ha presentat uns comptes qu' importan 10.000 y pico de pesetas? ¿Es cert qu' han assistit á un tiberi costejat pe'l després contratista, alguns facultatius del Municipi y varios concejals?

¡Vaya unas preguntas de fer!

Nosaltres no sabém veure altra cosa, sinó que l' aludit contratista, es un perfecte cristiá, y ha posat en práctica alló de donar menjar als que tenen gana.

✱

Ara 's diu que son los yankis los que s' oposan á que 'ls presoners espanyols dels t' galos recobrin sa llibertat.

Després de las promesas d' en Silvela, estém, no obstant, tranquils.

En Silvela ho arreglará tot... la setmana dels tres dijous.

✱

Lo doctor Jimeno ha dit que 'ls cordons sanitaris sols serveixen pera causar molestias.

Tampoch es partidari de las fumigacions de la roba, sinó de la seva cremació, devent l' Estat abonar son import als interessats.

¡Quin disbarat!

¡Que l' Estat nos pagui la roba que 'ns tregui!

Precisament, lo negoci está en treurenosla, sense pagarla.

✱

Lo nostre estimat germanet, ó siga 'l nostre governador, se proposa meralisarnos, disposant que 'ls establiments de tota classe sols pugan tenir obertas sas portas hasta las dos de la matinada.

De modo qu' una ciutat de la importancia de Barcelona, desde las dos á l' hora en que tornin á obrirse 'ls establiments semblará un poblet de mala mort.

Y aixó fora encare lo de menos; lo sensible es que 'ls establiments que durant la matinada feyan algún diner, que no son poch, resultan molt perjudicats per semblant disposició.

Ara sols falta que 'l Sr. Sanz nos obligui á anar á rosari y la ciutat de Barcelona ja estará salvada, gracias á n, aqueix re-generador fi de sigle.

✱

Lo dissapte, de bon mati, dos diputats del morro fort, anaren á probar dos pistolas á la montanya de Montjuich.

Després d' haver disparat dos cops l' arma, s' en tornaren á caseta, ab l' honor á puesto, y sense haverse tocat un fil de roba.

Hi ha mal intencionats y descreguts, que suposan que las cápsulas eran vuydas.

En lo lloch de la ocurrencia, va trobarse un paper firmat per en *Monjetas* y en *Lletjás*, que deya ¡*Romansos!*

✱

La premsa de Cadiz ha protestat indignada de que per algun mal intencionat s' hagi dit qu' allí hi ha regionalistas.

Francament: que hi hagi regionalistas, no ho sabiam... estetas, si,

✱

Diuhén de Lisboa que 'l Govern rus ha ofert al de Portugal son concurs pera combatre la peste.

Si Russia no fos tan lluny...

Pero 'l telegrafo escurta las distancias:

¡Los russos combatirán la peste per telegrafo!

✱

Han arribat á Madrid 30 viajers, entre 'ls quals hi figuran las familias dels coneguts autors Lucio y Arniches.

En la estació s' ha pres nota del domicili dels viatjers, pera visitarlos durant deu dias, á fi de coneixe l' estat de sa salut.

Apa, apa, senyors Lucio y Arniches, má á la ploma que tot aixó 's presta á la mar d' incidents cómichs.

Ab un argument *bubónich* y quatre numerets de música *pestíferos*, pot ferse una sarsneleta d' éxit.

Y luego ¡vinga cobrar trimestres!

✱

Brillant á tot serho resultá la festa del Certámen literari celebrat en la Lliga de Contribuyents, de Sans, lo primer dia de la festa major.

La flor natural, fou adjudicada al jove é inspirat poeta Antón Colomer Tutau, per sa valenta poesia *Nostra patria*. Sigué elegida reyna de la festa la Srta. Gusils, bonica de debó.

Los demés escriptors llorejats ab premis ó accésits, indistintament, sigüeren per ordre alfabétich, los següents: Alcoverro, Barbany, Baucells, Beleta, Blanch y Romani, Bori y Fontestá, Busquets y Punset, Canellas, Capella, Clapés, Cots, Folch y Torres, Masifern, Masriera, Palau, Parededa, Pous, Ribas, Rocamora, Surinyach Baell, Surinyach Senties y Ubach y Vinyeta.

(‘ls diplomas ‘ls quedaren á deure, com de costum.)

L' acte terminá ab un ¡Visca Catalunya! y l' obligat cant de *Los Segadors*.

Acabat lo Certámen, la Junta de la «Lliga» obsequiá als poetas premiats ab un espléndit *lunch*, durant lo qual se pronunciaren brindis altament patriótics.

Felicitém á la Lliga de Contribuyents de Sans per son zel en fomentar la literatura catalana.

Telegramas

Del nostre servey... obligatori

Montjuich, á punta de dia: Lo mateix serveixo per donar un bombo que per descarregar una pistola; per alabar un bisbe, que per treure un diputat del mon dels vius; pero sols admeto 'ls desafios desde 3 kilómetros de distancia per munt. ¡S' ha de confessar que soch un valent.

Paco Monchetas.

Publicitat, á qualsevol hora: Jo soch lo «chirigotero» mes salerós del orbe; pero no permeto que ningú 'm foradi la pell, y menos un «guerrero» de la mirada fosca. Als meus anys un home ja no está per aquets tripijochs. ¡Massa aviat m' arribará l' hora de pujar á sopar ab sant Pere, deixant la cuyna d' en Pere Romeu.

Daniel.

Casa gran, á l' hora dels romansos: Nosaltres aném á regerar la administració municipal, oposantnos á que 's paguin 17 pesetas per cada palm de terreno del solar de Jerusalem, y si á n' al «Pagés» li pica que 's grati. Tontos seriam d fer esqueneta pera que 'ls altres se menjessin las pomas. ¡També 'ns agrada la fruyta á nosaltres!

8 regidors desesperats:

Id. á l' hora del contrasentit: Las láminas que s' imprimen pera pagar los terrenos del solar de Jerusalem no serveixen pera pagar los terrenos del solar de Jerusalem. Quimcs mira menos veu! A veure qui l' entenderá aquet joch de...

Mans

LITOGRAFIA BARCELONESA

— de Ramón Estany —
6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

LA NAGIÓ DEL MORTIG

* COLEGIO DE 1ª ENSEÑANSA DIRIGIDO POR EL REPRINADO MAESTRO "EL BORNÍ" *

No 's preocupi en las reformas
lo llanut Sr. Pidal,
qu' aquesta será á tota hora
la ensenyansa nacional.